

Interview Bouwmeester Peter Swinnen en Kris Peeters over 'agropolissen' en ranches in Vlaanderen

Boer zkt. plattelandsplanner

Ruimtelijke planning en landbouw zijn twee sectoren die je niet spontaan met elkaar in verband brengt. Minister-president Kris Peeters en Vlaams bouwmeester Peter Swinnen brengen daar vandaag verandering in. 'Het onbezoeidelde landschap is een idylle.'

Ward Daenen en Bart Eeckhout

Onder de noemer 'Pilotprojecten Productief Landschap' lanceren Peeters en Swinnen een open oproep naar voorstellen voor vernieuwende ruimtelijke ontwerpen in de landbouwsector. De oproep gaat vandaag op de post. "We concentreren ons op vijf thema's", legt bouwmeester Peter Swinnen uit. "Het gaat over reconversie van landbouwvastgoed, duurzame schaalvergroting, het sluiten van kringlopen, zuinigere watergebruik en stadslandbouw. Dit is geen lucht-fietserij: de projecten zullen con-

creet en snel, vanaf 2015 gerealiseerd worden."

Waarom focussen op de landbouwsector?

Peter Swinnen: "Ongeveer 50 procent van Vlaanderen bestaat uit landbouwgrond. Dat wil ook zeggen dat er veel ruimte voor verbetering is. Voorlopig ligt dat moeilijk. Landbouw zit in het defensief."

Kris Peeters: "De landbouwer anno 2014 leeft in een sterk spanningsveld. Hij moet innoveren en investeren – en op dat vlak wordt in Vlaanderen puik werk verricht –, maar in toenemende mate ook rekening houden met

dierenwelzijn, milieunormen, energieverbruik. De omwonenden worden bovendien steeds mondiger. Schaalvergroting dringt zich onherroepelijk op, maar wie wil uitbreiden komt in aanraking met vergunningen en actiescomités. Ondertussen gaat de ene na de andere vierkants-hoeve over in handen van privé-kopers, twintig hectaren vruchtbare grond inclus. In die gerenoveerde villa's woont telkens amper één gezin. Dat zou anders kunnen."

Hoe krijg je de landbouwers, maar ook de maatschappelijke omgeving uit hun wederzijdse defensieve houding?

Swinnen: "We willen alle mogelijke partijen van meet af aan rond de tafel krijgen. De burger is niet alleen mondiger, maar ook steeds beter georganiseerd. Daardoor verliezen we veel tijd. Met die pilotprojecten gaat het er niet om landbouw sympathiek te maken. De bedoeling is ruimte maximaliseren én ruimtelijke winst te boeken."

Peeters: "Het is mijn bedoeling om landbouw ook op dit vlak op de kaart te zetten. Dit is een nieuwe stap op het innovatieve parcours dat al is afgelegd. U zou verstandig staan hoe gevoelig jonge landbouwers hiervoor zijn."

'De ene na de andere vierkantshoeve gaat over in handen van privé-kopers, 20 ha vruchtbare grond inclus. In die villa's woont telkens amper één gezin. Dat zou anders kunnen'

KRIS PEETERS
VLAAMS MINISTER-PRESIDENT

Spontaan associeer je ruimtelijke planning met de stad, niet met het platteland.

Swinnen: "De stad plannen en de rest laten voor wat ze is, gaat niet meer op. Als we blijven denken dat het de stad is of het land, dan gaat het niet lukken. We leven in een van de meest verstedelijkte delen van de wereld. Alles is hier op vrij kleine schaal verveld in een netwerk. Het is dit en dat. In Vlaanderen lopen stad en platteland in elkaar over. In Vlaanderen bestaat amper iets als een absoluut landschap."

"De idee van de agropolis is in opmars: grote landbouwparken als koppeling van bedrijven. Waarom zou je daar geen woonwijken aan kunnen koppelen en, zoals in de stad, werken en wonen combineren? Die agropolissen moet je niet per definitie op de buiten plannen."

De ranch als toekomstbeeld?
Peeters: "Als de ranch evenwaardig is aan het gehucht, waarom niet? Laat ons stoppen de dingen in exclusieve te zien. De melksector doet het goed. Die bedrijven willen uitbreiden. Vraag is dan of je op die sites iets meer kan doen dan landbouwen. Kunnen er meerdere gezinnen wonen?"

● Bouwmeester Peter Swinnen (l) over de pilotprojecten ruimtelijke planning op het platteland: 'Het gaat er niet om landbouw sympathiek te maken. De bedoeling is ruimte maximaliseren én ruimtelijke winst te boeken.' © TIM DIRVEN

Van koeien tot teambuilding

BRUSSEL - De Sint-Jozefs-hoeve in Balen zet al sinds 2005 in op duurzaam gebruik van de beperkte landbouwruimte. Zo bouwde boer Luc Nouwen (46) zijn melkveeboerderij met 60 koeien om tot een modern landbouwbedrijf. Naast de melkproductie houden Nouwen en zijn vrouw Marina Geuens (45) zich bezig met heel wat nevenactiviteiten. Van seminars en teambuilding-sessies voor firma's over boerderijklassen voor scholen tot time-out-projecten voor probleemjongeren. "Dankzij die activiteiten ben ik minder

afhankelijk van de melkproductie, een inkomen waar ik geen grip op heb omdat de melkprijs fluctueert", zegt Nouwen. Op de boerderij staan twee waarden centraal: structuur en respect. "Waarden die eigen zijn aan het landbouwleven, en waar mensen in onze maatschappij steeds vaker naar terugrijpen. Landbouwers vandaag moeten daar beter op inspelen. De landbouwgrond in Vlaanderen is beperkt. Daarom moeten boeren keuzes maken, en leren omgaan met de beperkte grond." (PGZ)

● 'Veelzijdige boer' Luc Nouwen en zijn vrouw Marina Geuens, bij een van hun melkkoeien. © JONAS LAMPENS

Swinnen: "Tegenover het Brusselse winkelcomplex Basilix liggen de weides van boer Hoogstijns. Die worden niet intensief ontgonnen, maar die plek, waar niet alleen wordt geboerd, maar mensen wonen, winkelen en via een overbelaste verkeersader Brussel binnenrijden is interessant. Voor een stad als Brussel is het een grote long. Je zou die ruimte kunnen diversifiëren en er stallen, woningen en gestapelde serres combineren met paden en volkstuintjes. In Nederland zijn prachtige combinaties bedacht van serres en woningen, waar de energieoverschotten van de ene gebruikt werden door de andere."

Het absolute landschap bestaat niet. Dus moeten we ook niet treuren om de

'Wij leven in de eurodelta. Hier kun je geen Zwitserse ongereptheid verwachten. Omdat het Vlaamse landschap geen idylle is, is het een fantastisch laboratorium'

PETER SWINNEN
VLAAMS BOUWMEESTER

verrommeling?

Swinnen: "Op de ferrariskaart uit 1777 (eerste topografische kaart van België, red.) zie je de verdeling al. Het zit in ons DNA om ons het landschap doelgericht, ja opportunistisch toe te eigenen. Het enige waar ik om treur is dat we vandaag nog geen taal hebben om er beleidsmatig en ontwerpmatig mee om te gaan. Men heeft blijkbaar een hang naar idylle."

"Wij leven in de eurodelta. Hier kun je geen Zwitserse ongereptheid verwachten. Omdat het Vlaamse landschap geen idylle is, is het een fantastisch laboratorium. Dat wil zeggen dat er een trial and error-parcours kan worden afgelegd om er slimmer en beter van te worden. Je moet de tegenstand incalculeren. De actiegroepen komen er toch."